

Syttende søndag efter trinitatis 2024

Salmer: 754, 2, 436, 511, 752 v. 4

Kom, Herre Jesus. Amen.

Sl 40, 2-6; Jud 20-25; Mark 2, 14-22

»Gud er kærlighed!« hører man ofte både i og udenfor kirken, og jeg siger det også selv med jævne mellemrum. For det er han jo. Det betyder dog ikke, at han er en tandløs gammel bessefar, der har mistet al testosteron og på sine gamle dage bare vil have fred i verden og se det gode i alle mennesker. Det er da heller ikke sådan en gammelfar, der passerer Levis toldbod i dag, og Levi er ikke noget godt menneske, han sidder - med salmistens ord - i undergangens grav fyldt med slam og dynd, som han selv ved sin grådighed har gravet sig længere og længere ned i. Der var grund til at blive og være forarget over Levi og hans virksomhed, for vi skal huske, at historien foregår i et besat Israel, hvor romerne regerer. Nok er der fred, men det er pax

romana, romerfreden, der hersker, og det vil sige, at freden er betinget af, at man følger romernes lov. Jøderne er selvfølgelig ikke tilfredse med tingenes tilstand, men da man ikke har kræfterne til at kaste besættelsesmagtens åg af sig, kaldes der på indre sammenhold. Det er derfor ikke anset blandt jøderne, at nogen plejer omgang med romerne. Netop dét gør tolderne; de indkræver told på indførte varer for de romerske myndigheder, og dertil lægger de lidt ekstra, som de kommer i egen lomme. Det er en del af aftalen, at de sådan kan bestemme deres egen løn, så de gør intet ulovligt. Men de hjælper altså romerne til at bevare og styrke deres magt ved penge, de indkræver og bliver selv velhavende ved det. Derfor forstår vi forargelsen og harmen hos de rettro jøder, for der er jo også noget, der hedder moral, og den tilsiger bl.a. at man ikke udnytter en ubehagelig situation til egen fordel.

Eller mon vi nu forstår dem? Det er jeg ikke så sikker på, for vi har levet så længe med kristendommen, at den

har farvet vort syn ikke alene på udstødte og på såkaldt rettroende, men også på, hvem Jesus er. Vi tænker, at det er da helt naturligt, at han henvender sig til Levi, vi tænker, at det er skønt, at de åh så rene og gode farisæere bliver sat på plads i al deres moralske kvababbelse og dømmesyge, for hvor har de bare godt af det. Og det har de også, men måske ikke af den grund, vi tror. Vi dømmes jo faktisk selv farisæerne, når vi hører denne historie, og sådan er det: Vi fælder domme hver dag, og mange gange er de såmænd ganske fornuftige og udtryk for et realistisk syn på menneskets natur, det var derfor, farisæerne dømte Levi, for ingen kunne tro, at han rummede noget godt i sig. Men hans omvendelse er virkelig. Han forlader faktisk sin toldbod for at følge Jesus. Han har forstået, at solen, som universet og dermed jorden og enhver levende skabning på den drejer sig om og lever af, har aflagt den et besøg. Og så må Levi reagere. Vi ved ikke, hvad der siden skete med ham, men jeg tror, at denne historie er kommet med i evangeliet, fordi hans omvendelse var u-

trolig, men at den varede ved og blev et eksempel på den kraft, der udgik fra Jesus.

Det er nemlig den eneste kraft, der kan få nogen til at gøre noget andet end det, der ellers behager dem allermest. Jesus sprænger alle rammer for hvad vor forstand kan rumme, han er den nye, sprudlende vin, der ikke kan holdes inde i gamle sække, d.v.s. i den gamle tro, som farisæerne dyrkede. Den gamle tro kunne kun ane, hvad der skulle komme, men den var blevet så fastlåst og søvrig, at den ikke længere havde øje for, at det, der skulle komme, nu VAR kommet i mennesket Jesus. End ikke de mange mirakuløse helbredelser og omvendelser, der fulgte i kølvandet på ham, kunne overbevise de rettroende jøder om, at Gud lige i dette øjeblik så i nåde til dem, også til dem. Deres gamle vanetænkning gjorde, at de ikke havde brug for at blive set til i nåde, og de kunne andet end mistro Levi og de andre toldere og syndere af enhver art, som flokkedes om Jesus i hans hjem. Farisæerne kunne eller ville ikke

tro, at Jesus havde gjort noget afgørende ved disse mennesker, og derfor kendte deres forargelse ingen grænser.

Nu forarges vi over farisæerne, for vi har lært lektien, og derfor taler vi ikke længere om syndere. Vi må ikke sige, at mennesket er grundlæggende syndigt, for så peger vi fingrer og forhindrer det i at udfolde sig.

Problemet er bare, at vi lyver for os selv, når vi indtager den holdning; der er ikke noget i vejen med at ville have mad på bordet, men ofte vil mere have mere, og så bliver det til grådighed. Levi udfoldede sin grådighed, da han sad i sin toldbod, og alt menneskeligt kan udarte, hvis man frit lader det udfolde sig, hvad enten det handler om penge, sex, mad og drikke, trangen til at blive anerkendt og set eller hvad vi nu går og drømmer om. Vi ved inderst inde godt, at de fleste mennesker, os selv inklusive, har endog meget vanskeligt ved at styre vore drifter, hvis ikke vi hele livet lærer at gøre det, og at det kan gøre os selv og andre mennesker ubodelig

skade, såfremt det mislykkes at opnå selvkontrol, eller der opstår tilstande, hvor der ingen social kontrol er med excesserne. For social kontrol er ikke altid skidt. Et vist mål af skyld og skam kan være på sin plads, det er netop det, Levi ikke har ejet, og det er derfor, farisæerne ikke tror på hans omvendelse og er forargede.

Da denne forargelse når Jesu øren, er det, han siger de kendte ord: *»De raske har ikke brug for læge, det har de syge. Jeg er ikke kommet for at kalde retfærdige, men syndere.«* Der var sådan set ikke noget i vejen med farisæerne og deres levevis. Det har vi det ellers med at tænke. Vi tænker, at de er dobbeltmoraliske og hykleriske, men det er de ikke. De betegnes som raske. Og sagen er som nævnt, at et samfund ikke er et godt samfund, hvis de fleste opfører sig som f.eks. datidens toldere, hvor de gør, hvad der passer dem, når bare det er i deres egen interesse. Det, der er i vejen med farisæerne, er, at de i modsætning til tolderne og synderne, som fester sammen med Jesus, ikke kan se, at

Gud er kommet til dem. Eller måske er de klar over det, og derfor kan de ikke tåle, at han også vil være Gud for de mere ubehagelige eksistenser. Og så vil de hellere være foruden Gud. Fordi han ikke viser sig, som de synes, han skal vise sig, nemlig som den, der belønner dem for deres gode og retfærdige livsførelse. Så er det bedre at fornægte ham og holde sig til det, man kender; skriften, ritualerne, fasten o.s.v. Farisæerne har et fast defineret liv og fællesskab, hvor de kan være trygge, og hvor **deres** gode gerninger og flotte moral lyser op i det mørke, toldere og syndere spreder om sig. Hvad skal man så med Jesus?

Ja, hvad skal vi med Jesus? Det kunne vi spørge os selv om i dag. For også vi synes at vide, hvordan han er. Han dømmes ingen, han breder sine arme ud og velsigner alle, og vi er hans kære elskede børn til hver en tid. Men hvad skal vi så egentlig med ham? Så er han jo ligegyldig, og jeg tror, at vi et eller andet sted godt ved det. Vi kan jo prøve at tænke på vor egen barndom. De fleste af os elsker vore forældre, og vi, der har mistet

dem, ved også, at vi med dem mistede de to mennesker, der elskede os uforbeholdent. Men vi ved også, at de ikke altid syntes, vi var, som vi skulle være. De rettede og opdrog på vore små personer, når vi gjorde noget galt, og det var ikke altid, vi fandt det rimeligt, men det var det i langt de fleste tilfælde. **Vi** pådrog os skyld, vore forældre stillede os til ansvar, og sagen er, at de gjorde det i kærlighed til os. Og selv om sammenligninger med jordiske forhold ikke altid holder hele vejen i forhold til det himmelske, så kan de godt kaste lys over noget afgørende, nemlig at de raske ikke har brug for læge, men de syge, og at de syge indimellem er os selv, når vi tror os allermest raske og ovenpå. Og når Gud møder os i sit ord, som han gør i dag, da gælder det om at spidse øren og gå med, når han siger: »Følg mig!« For det er os, han taler til.

Lov og tak og evig ære være dig vor Gud, Fader, søn og Helligånd, du, som var, er og bliver én sand treenig Gud, højlovet fra første begyndelse, nu og i al evighed. Amen